

FRA MILJENKO STOJIĆ
VICEPOSTULATOR POSTUPKA MUČENIŠTVA FRA LEO PETROVIĆ I 65 SUBRAĆE

Dokazi zlosilna komunističkog režima neprestano se pojavljuju iz zemlje

Komunističkim revolucionarima i (današnjim) pristašama prava istina nikada nije trebala. Ali, svjedoči fra Miljenko, koliko god se odupirali, kosti žrtava koje su oni prouzročili, neprestano se pojavljuju i svjedoče o svemu. Žrtve izlaze na svjetlo dana, poput Lazara iz Svetog pisma, a mi im se tako radujemo.

Razgovarao: **Josip Vričko**

Fra Miljenko Stojić, suvremeni hrvatski književnik, novinar i franjevac, rođen je 1. lipnja 1960. u Dragičini kod Međugorja. Pučku školu pohađao je na Čerinu, Franjevačku klasičnu gimnaziju u Visokom, studij filozofije i teologije u Zagrebu, Sarajevu i Jeruzalemu te magistrirao kršćansku duhovnost u Rimu.

Djelovao je kao župni vikar, odgojitelj sjemeništaraca, postulanata, novaka i bogoslova, voditelj mladih, vojni dušobrižnik u Domovinske ratu, tajnik Hercegovačke franjevačke provincije.

Godine 1993. pokrenuo je Informativni centar *Mir* Međugorje, a 25 studenoga 1997. i Radiopostaju *Mir Međugorje*. Potom je pokrenuo i vodio novinsku agenciju MIRIAM, kao i više portala (*medjugorje.hr*; *franjevci.info*, *pobijeni*.

info, *grobljemira.info*...). Idejni je začetnik Povjerenstava za uređivanje i obilježavanje grobišta iz Drugoga svjetskoga rata i poraća po općinama u BiH, što je okrunjeno pokretanjem Memorijalnog centra *Groblje mira* na Bilima.

Trenutačno je vicepostulator postupka mučeništva *Fra Leo Petrović i 65 subraće*. Tu je, uz ostalo, pokrenuo te kao glavni i odgovorni urednik vodi časopis *Stopama pobijenih*.

Član je nekoliko udruga te surađuje u različitim medijima. Piše pjesme, oglede, djela za djecu, kratke priče, aforizme, književnu kritiku, stručne i novinarske članke, uređuje knjige i časopise te prevodi. Zastupljen je u različitim antologijama, a uvršten je i u čitanke i lektiru hrvatskoga naroda u BiH. Prevođen je na različite jezike te nagrađivan.

U organizaciji Hrvatske kulturne zajednice Troplet, početkom ožujka predstavljen je zbornik radova Bleiburg: Krvavo proljeće u južnoj Koruškoj 1945. i tragedija Hrvata. Vi ste, poštovani fra Miljenko, u zborniku pisali o Macelju, toj crnoj točki hrvatske povijesti. Zanimljivo je, zapravo skandalozno, pritom kako se jedan od partizanskih egzekutora javno hvalio svojim zločinom. A kada su ga u Hrvatskoj htjeli tužiti, Stjepan Mesić je kazao kako se zaslužne antifasište ne smije progoniti.

Da, radi se o **Stjepanu Hršaku**. Svojim pištoljem *Walther 7.62 mm*, kako se u medijima hvalio 1996., ubio je u Maceljskoj šumi, između ostaloga, 21 svećenika, redovnika i bogoslova 4./5. lipnja 1945. Vraćali su se s Križnog puta i bili zatoče-

ni u franjevačkom samostanu u Krapini. Njihova je imena, unatoč smrtnoj opasnosti, zapisao gvardijan **Ostijan Ostrognaj**.

A ime ubojice otkrio nam je **Fran Živičnjak** u knjizi *U vječni spomen*. Nedugo poslije toga, 1998., nastradao je pod dvojbeneim okolnostima kupajući se u kadi. I sam je trebao biti ubijen u Maclju, ali ga je spasio sprovodnik **Mladen Šafranko** koji je o svemu tomu progovorio nakon Živičnjaka te je i on ubrzo umro pod nerazjašnjenim okolnostima. Hršak je, pak, doživio duboke godine života u otetoj vili na Tuškancu, kako su mediji izvješćivali, hvaleći se svojim djelima. Na pokušaj njegova ispitivanja reagirao je tadašnji predsjednik Stjepan Mesić govoreći kako se zaslužne drugove antifašiste ne smije progoniti. Bio je to izravni udar na mladu hrvatsku demokraciju. Nije važno što je pravo, važno je tko je „jednakiji“.

Početak travnja bili ste na području između Vrgorca, Imotskog i Zagvozda gdje su provedene nove ekshumacije. U dijelu tiska objavljena je pretpostavka kako su u Medvjedoj jami na Biokovu pronađeni ostatci trojice hercegovačkih franjevaca sa Širokog Brijega. Je li u međuvremenu utvrđeno o kojim je žrtvama riječ?

Ima još posla dok se ne dode barem do dijela identiteta žrtava. Nestalih hercegovačkih franjevaca koji su mogli završiti u toj jami ima 15-ak, iako bi neki mogli tu biti s većom vjerojatnošću, kao ta spominjana trojica. Najprije se Vicepostulatura treba pobrnuti za članove obitelji koji bi mogli dati uzorke krvi za analizu, nakon toga treba uzeti DNK uzorke iz posmrtnih ostataka ubijenih, usporediti rezultate i ako se poklope, pronašli smo dotičnoga.

Za civile nažalost još ne znamo tko je mogao završiti u toj jami zvanj Medviđa. Duž staze koja vodi prema crkvi Sv. Jure na istoimenom vrhu na Biokovu partizani su imali svoj stožer, te su tu dovodili uhićenike, mučili ih i ubijali, da bi ih nakon toga ubacili u neku od okolnih jama. Uz Božju pomoć i strpljiv rad ipak bi i tu moglo doći do barem neke identifikacije.

„Slučaj Biokovo“ podsjetio nas je, međutim, kako Hrvati – uz već rečenoga Mesića – nemaju baš sreće s predsjednicima i komemoriranjem hrvatskih žrtava partizanskog zločinja. Naime, 101-godišnja partizanka Vjera Andrijić, koja je sudjelovala u partizanskoj likvidaciji širokobrijeških fratara, bila je nazočna na inauguraciji Zorana Milanovića i ubrzo se prometnula u pravu medijsku zvijezdu.

Sve je to jednostavno žalosno i pro-

tucivilizacijski. Dotična nije ništa vidjela, ona se samo nastojala pohvaliti pričavajući njihove zlosilne priče. Bila je bolničarka i nikako nije mogla biti nazočna u borbama u prvim redovima. A da je tom svojom pričom, za koju je trebala znati da je mimo svih demokratskih načela, blago rečeno, dospjela na naslovnice medija i u prve redove političkih događaja, to govori kakve medije i kakve političare imamo. Za razliku od njih, DORH je poslao jasnu poruku, ispitao ju je što točno zna o ratnom zločinu na Širokom Brijegu koji ne zastarijeva.

Dodajmo svemu da očito još ima onih

Slijedom čega se zapravo – više! – ne možemo čuditi što je primjerice notorni Milorad Dodik prije nekoliko godina zagalamio kako je u Bleiburgu sve trebalo pobiti, a evo nedavno ga je gotovo citirao i jedan od federalnih parlamentarnih čelnika Dragan Mioković. Komunističke su žrtve, dojam je sve više, bile bez zaštite i prije 80 godina, baš kao evo i sad.

Prevelika je to tema, pa pokušajmo barem mrvicu ju kratko sažeti. Unatoč jasnoj osudi EU-a i njezinim raznim rezolucijama i deklaracijama, unatoč deklarativnoj osudi u Hrvatskom (nekada državnom) saboru, u Parlamentu Federacije BiH, u hrvatskom društvu s obiju strana granice, nije došlo do jasne osude komunizma i tako nužna pročišćenja društvenog života. Stoga su se pripadnici ili nasljednici tog propala režima, uz pomoć raznih zlosilnih kretanja u međunarodnoj zajednici, razgalamili jer im se čini da se još nešto može spasiti. Ne može! Zbacili smo okove, te žrtve svakim danom sve jače i jače progovaraju. Izlaze na svjetlo dana, poput Lazara iz Svetog pisma, a mi im se tako radujemo.

Nikada ih nismo zaboravili i neće mo. Mi smo njihovi zaštitnici ovdje na zemlji, a oni naši gore na nebu. Znamo da su mnogi ubijeni, ne samo kao pravi domoljubi, nego i kao pravi kršćani. Komisija HBK-a i BK-a BiH za hrvatski martirologij radi na tome i nadajmo se da će prikupiti i na svjetlo dana izvući što više takvih svjedočenja.

koje bi trebalo ispitati glede partizanskih zločina i genocida nad hrvatskim narodom. Nažalost, nutarnje okupacije još se nismo oslobodili, za razliku od vanjske. No, kolikogod se pripadnici zlosilna komunističkog režima odupirali, kosti žrtava

koje su oni prouzročili, neprestano se pojavljuju iz zemlje i svjedoče o svemu.

A kad smo već kod (hrvatskih) predsjednika, Ivo Josipović pohodio je samostan na Širokom Brijegu 2014., sve je vidio i činilo se kako mu je – konačno! – jasno o kakvu je zločinu riječ. Ipak, poslije je tvrdio kako je samostan bio legitiman vojni cilj. U prijevodu – fratre je trebalo pobiti?! Je li uopće moguće razumjeti da trojica predsjednika – trojica pritom pravnik! – mogu desetljećima pravdati bestijalnu odmazdu?

Sve je to moguće. Ako si bio pripadnik zlosilne revolucionarne ideologije, kakva je komunistička, ili si potekao iz takve okoline, onda ne priznajesh nikakve druge standarde osim onih koje ti ona daje. A kakvi su ti standardi, jasno je u više navrata rekla EU svrstavši komunizam uz bok nacionalsocijalizmu i fašizmu te čak odredila dan sjećanja, 23. kolovoza, na ta suvremena zlosilja. U isto vrijeme pozvala je države na koje se to odnosi da se odreknu komunističke prošlosti te da priznaju i počnu uvažavati žrtve koje su oni prouzročili.

Ivo Josipović mogao je i ne dolaziti na Široki Brijeg. Očito se tada htio dodvoriti domoljubnom biračkom tijelu i prijevarom zaraditi koji glas više. Umjesto svega toga mogao je uzeti u ruke dnevnik operacija 8. dalmatinskog korpusa koji je vodio osvaja-nje Širokog Brijega te tamo zapaziti da se nigdje ne spominje bilo kakav otpor fratara, ili bilo kakav otpor iz samostana, crkve... Ali komunističkim revolucionarima i prištašama prava istina nikada nije trebala.

Hrvatski povjesničari, doduše u bošnjačkome tisku, poput Dragana Markovine, čak osporavaju partizanskim žrtvama i pravo na grob. Tako taj baštinik komunističkog zločinja kaže: „To što je netko bio žrtva, ne znači da zaslužuje spomen. A upravo tome služi tzv. Groblje mira iznad Mostara, što predstavlja ništa drugo nego spomenik zločinačkoj ustaškoj vojsci.“ Jednostavno, moramo se zapitati jesmo li u 1946. ili u 2026.?!“

Možemo to postaviti i ovako. Neka ode u Njemačku pa neka tu svoju pamet izloži pred Nijemce, neka svojom antifašističkom pameću rasvijetli njihovu fašističku. Oni po čitavom svijetu, pa tako i u Rusiji, Poljskoj... imaju svoja legalna vojna groblja koja održavaju i koja nitko ne dira. A takva imaju i u Splitu, Zagrebu (na *Mirogoju* gdje „antifašistički gojenci“ u isto vrijeme ne dopuštaju pokop hrvatskih stradalnika), Vrapču i Puli.

Nastavak na 13. stranici...

A je li Memorijalni centar *Groblje mira* (MCGM) nekakvo vojničko groblje ili sasvim nešto drugo, objasniti ću jednim primjerom. Postavljeno je na MCGM-u već oko 20 000 križeva i izgrađena kosturnica s više od pokopanih 160 nepoznatih žrtava. U polju B, red I., br. 1 čitamo na križu: (žensko) **Balen, Toma**, 1941. – 1941. Da mu pomognemo. Ova djevojčica još ni imena na krštenju nije uspjela dobiti u godini rođenja i smrti. I još da mu pomognemo. Nije jedina malodobna među svim tim križevima. Ima ih sveukupno više od 80. Ženskih osoba iznad 18 godina starosti ima više od 50. Sveukupno žrtava je 278. A riječ je o župi Krnjeuša koja je ubijena u jednoj noći, 9./10. kolovoza 1941. Ubijen je tada i župnik **don Krešimir Barišić** te zajedno s trima sjemeništarcima bačen u goruću crkvu. Na MCGM-u križevi su podignuti također za njih.

I na drugim križevima ima spomena na ovakve i slične žrtve. To je ta vojska koju je, po Markovini, bilo dopušteno ubiti i zabraniti svaki spomen na nju.

Vi ste, fra Miljenko, više puta, braneci se od raznih markovina, podsjećali kako je Europski parlament rezolucijom izjednačio nacionalsocijalizam, fašizam i komunizam. Komunistička se sljedba pak i u Hrvatskoj i u Bosni i Hercegovini – otima. Petokraka i jugoslavenskih zastava na svakom koraku. Pa, dovoljno je sjetiti se prosvjeda zbog mise zadušnice za bleiburške žrtve u sarajevskoj prvostolnici. Dokad?

Djelomično sam na to već odgovorio. Političari na vlasti nisu odradili svoj dio posla. Puno je razloga za to. Jedan je od njih njihovo podrijetlo, drugi je zlosilni utjecaji iz međunarodne zajednice, treći je kriminalna pripadnost, četvrti... Posebno izdvajam one zavedene kojima je zlosilni komunistički režim uspio prodati priču o svojoj pravdnosti, o svome bratstvu i jedinstvu...

Nema toga, niti je ikada bilo! Komunizam je bio i ostao zlo u sebi i u svojoj izvedbi! O svemu tomu u svojoj doktorskoj disertaciji obranjenju u Francuskoj izvrsno progovara još 1936. hercegovački franjevac **Vendelin Vasilj**. Naslov joj je *Boljševički ateizam. Njegova doktrina, metode i opasnosti*. Vicepostulatura se sprema izdati ju. Dotle srž njegovih ideja možemo pronaći u knjizi *Dekonstrukcija komunizma* koju je za *Glas Koncila* priredio **mr. sc. Miroslav Rožić** u ediciji *Hrvatska katolička baština XX. st.*

Jedno od mogućih tumačenja zašto i dalje „sja petokraka“ na rečenim pro-

storima, dao je prije nekoliko godina na hodočašću u povodu 74. obljetnice Maceljske tragedije i žrtava Križnog puta hrvatskog naroda, zagrebački pomoćni biskup Ivan Šaško. Kazao je, naime, kako je komunistički tumor metastazirao u svaki dio tkiva hrvatskog bića. Je li, po Vašem sudu, tako?

Točno tako. Hrvatsko biće je bilo teško oboljelo, ali životne snage nisu u njemu prestale. I Božjom voljom u to biće 1990-ih bi ubrizgan spasonosni lijek: sloboda. One žive stanice toga bića razveselile su se, a one oboljele ili zle uznemirile. I to komešanje traje do danas, a trajat će još neko vrijeme. Idemo k ozdravljenju, s tim da će zlo nastojati pronaći druge načine da ponovno obolimo. Do nas je, dakle, kakav će biti ishod.

Vjerujem u hrvatski narod i u njegovo zdravlje. Nije ovo prvi put da je napadnut i da ga pokušavaju satrti. Samo, strpimo se još malo i učinimo sve što je u našoj moći da dan ozdravljenja dođe što prije. Ili drukčije rečeno, budimo dostojni svojih pređa.

Je li vrijeme, kako je to u siječnju ove godine u prigodi misnog slavlja za sve žrtve ubijene i bačene u jamu Jazovka sugerirao sisački biskup Vlado Košić, da se zabrani crvena zvijezda?

Davno je sazrijelo vrijeme za to, od samog kraja komunizma u hrvatskom društvu s objiju strana granice. To zlo nama nikada nije trebalo, niti nam treba sada. Nama treba vjera u Boga, a ne zlo upakirano u brigu za čovjeka.

Budimo se kao iz nekog sna ovih posljednjih vremena. Pjevamo domoljubne pjesme, molimo se u svojim domovima i u svojim crkvama, izgrađujemo svoju domovinu te svoje dodire s drugima, naročito zapadnim narodima. Čistimo pritom svoju prošlost da bi nam sadašnjost bila svijetla i budućnost zajamčena.

S petokrakom se samo stiže do zločina. To je spoznao i onaj koji nam je pokazao put k spomenutoj jami Medviđa. Hvala mu na tome, a hvala i mnogobrojnim drugima koji nam neprestano svjedoče o pravoj istini glede naših žrtava. Uzalud partizanima toliko potrošene žice kojom su vezali žrtve, uzalud neprestano skrivanje zločina, kosti nevinih progovaraju na ovaj ili onaj način.

Nerijetko se, fra Miljenko, čuje kako bi Hrvati konačno trebali završiti Drugi svjetski rat. Međutim, kako to, u okolnostima kada se evo gotovo zabranjuje komemoriranje žrtava, a slave njihovi egzekutori, uistinu postići?

Slažem se s rečenim. Ali, što zapravo znači taj pojam „trebali“? Po mome, za pristalice zlosilna komunizma on znači

da je istina, njihova, davno rečena i nema se tu što više prekapati. Za one koji u tu istinu ne vjeruju, ovaj pojam kaže da moramo učiniti sve što je u našoj moći da prava istina, ma kakva ona bila, izide na vidjelo. Tek time Drugi će svjetski rat biti završen. Bez toga gradit ćemo društvo na krivim temeljima pa će biti u opasnosti lako se urušiti.

Pripadam ovim potonjima. Nezaslužena mi je čast skromno sudjelovati u svemu ovome. Nema ništa ljepše nego kada doprineseš barem mrvicu da onome ljudskom biću zlosilno bačenu u neku zabitu jamu bude vraćeno ime i prezime ili da bude barem dostojno pokopan. Za to se isplati podnijeti svaku žrtvu.

Sredinom svibnja obilježiti će se 81. obljetnica Bleiburške tragedije i Križnog puta hrvatskog naroda. Zamjenik predsjednika Počasnog bleiburškog voda Milan Kovač svojedobno je na stranicama Katoličkog tjednika tvrdio kako nikad neće odustati od povratka komemoracije na Bleiburško polje. Ipak, koliko je to realno? I, je li, po Vašem sudu, adekvatan nekoliko posljednjih godina aktualan model: prvo sveta misa u župnoj crkvi u Bleiburgu, komemorativni program na zagrebačkom Gradskom groblju Mirogoj te na kraju sveta misa u spomen-crkvi Muke Isusove u Macelju?

Počnimo od ovoga zadnjega. Po mome sudu to je pogriješno. Sveta misa za bleiburške mučenike, dok to ponovno ne bude moguće na Bleiburškome polju, trebala bi biti na Udbini gdje je Crkva hrvatskih mučenika. Ne bih ulazio u to zbog čega se ovako odlučilo, ali bih samo pripomenuo da je prostor oko crkve u Macelju premalen te da je to poremetilo davno uhodanu svetu misu početkom lipnja za maceljske mučenike, koju je započeo još **kard. Kuharić** 1991.

Mislim da bi sve ove nesuglasice mogla pomiriti davna ideja **biskupa Bogovića**. On je govorio o Hrvatskom križnom putu. Započeo bi na Bleiburgu 15. svibnja i to bi bila njegova I. postaja. Zatim bi se nastavilo s postajama po Sloveniji, sjevernoj Hrvatskoj, pa bi se išlo i do Vukovara, spustilo u BiH. Povezao bi se Drugi svjetski rat, Domovinski rat te žrtve iz drugih razdoblja, kao što je bilo tursko. Nekoliko postaja ostalo bi praznima te bi župe i nad/biskupije u njih mogle staviti svoje posebne postaje kada se jednom godišnje okupe na Molitvenom danu za svoje žrtve. A sve bi se završilo zajedničkim okupljanjem na Udbini početkom rujna. Zar ovo ne bi bilo drago i Bogu i ljudima?!

Broj 19 | 17. svibnja 2026.

Godina XXIV. (XLVIII.) | Cijena 2 KM

www.nedjelja.ba

Katolički tjednik

Glas u službi nove evangelizacije

Demokracija nije skrivanje istine

INTERVJU

fra Miljenko Stojić

*Dokazi zlosilna komunističkog
režima neprestano se pojavljuju
iz zemlje*

U IZLOGU

*Graditi Crkvu kroz ljepotu
liturgijske glazbe*

GLAS MLADIH

*Održan jubilarni
X. Marijafest BiH*